

которое дало согласие досматривать его, несет ответственность за его здоровье и благополучие» [3].

Здесь страховым компаниям открывается большая возможность в развитии данного вида. Но поскольку законодательство Украины не определяет требования к такому страхованию, то многие страховщики (страховые компании) не готовы работать в данном направлении из-за низкого уровня страховой грамотности в сфере добровольного страхования животных.

Чтобы изменить данную ситуацию, нужно принять поправки к нормативно-правовым актам, которые бы закрепляли обязательное страхование не только племенных, зоопарковых и цирковых животных, но и домашних.

Литература:

1. Порядок и правила проведения обязательного страхования животных на случай гибели, уничтожения, вынужденного забоя, от болезней, стихийных бедствий и несчастных случаев [Электронный ресурс]: Утв. постановлением Кабинета Министров Украины от 23.04.2003 № 590, с изм. и доп. от 21.07.2015. – Режим доступа: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/590-2003-%D0%BF>. – Название с экрана.
2. Осадець С.С. Страхування: Підручник / С.С.Осадець. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2002. – 599 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://studentbooks.com.ua/content/view/615/43/1/0/>. – Назва з екрана.
3. Европейская конвенция о защите домашних животных от 13.11.1987: Ратифицирована Законом № 578-VII от 18.09.2013 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_a15. – Название с экрана.

А. В. Смітюх

к.ю.н., доц.

ЩОДО ЗМІСТУ ПРАВА УЧАСНИКА КОРПОРАТИВНОГО ПІДПРИЄМСТВА НА ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

Право учасника на отримання інформації про діяльність корпоративного підприємства впливає із загальних норм закону: зокрема ч.1 ст.88 ГК України [1], ст.10 Закону України «Про господарські товариства» [2], п.5 ч.1 ст.116 ЦК України [3] передбачають право учасника господарського товариства, а ч.1 ст.99 ГК України [1] – право члена виробничого кооперативу на отримання інформації про діяльність відповідного корпоративного підприємства.

Утім, обсяг цієї інформації пов'язується законом з організаційно-правовою формою відповідного підприємства.

Отже, учасники повних товариств та повні учасники командитних товариств мають доступ до всієї документації відповідного товариства, причому закон прямо встановлює, що відмова від цього права чи його обмеження, зокрема за домовленістю учасників товариства, є нікчемною (ст.121 ЦК України) [3], подібним чином ч.1 ст.99 ГК України [1] передбачає одержання членом виробничого кооперативу достовірної та **повної** інформації про фінансово-господарську діяльність кооперативу.

Акціонери АТ мають доступ не до всієї документації товариства, але до досить широкого кола відомостей, а саме до: статуту, змін до статуту, засновницького договору, свідоцтва про державну реєстрацію АТ; положень про загальні збори, наглядову раду, виконавчий орган та ревізійну комісію, інших внутрішніх положень АТ, що регулюють діяльність органів АТ, та змін до них; положень про кожну філію та кожне представництво АТ; документів, що підтверджують права АТ на майно; принципів (кодексу) корпоративного управління АТ; протоколів загальних зборів; матеріалів, з якими акціонери мають (мали) можливість ознайомитися під час підготовки до загальних зборів; протоколів засідань наглядової ради та колегіального виконавчого органу, наказів і розпоряджень голови колегіального та одноосібного виконавчого органу; протоколів засідань ревізійної комісії, рішень ревізора АТ; висновків ревізійної комісії (ревізора) та аудитора АТ; річної фінансової звітності; документів бухгалтерського обліку, які стосуються значних правочинів та правочинів, у вчиненні яких є заінтересованість; документів державної звітності; проспекту емісії, свідоцтва про реєстрацію випуску акцій та інших цінних паперів АТ; переліку афілійованих осіб АТ із зазначенням кількості, типу та/або класу належних їм акцій; особливої інформації про АТ (ст.ст. 77, 78 Закону України «Про акціонерні товариства») [4].

Натомість учасники товариств з обмеженою та додатковою відповідальністю мають доступ лише до річних балансів, звітів, протоколів зборів учасників, якщо статут не передбачає більш повного доступу до документації товариства (ч. 1 ст. 88 ГК України [1], ст. 10 Закону України «Про господарські товариства» [2]), а вкладники командитних товариств – тільки до річних звітів та балансів товариства (ст.79 Закону України «Про господарські товариства» [2]).

Враховуючи викладене вище, досить часто статuti товариств з обмеженою відповідальністю містять розширювальний, порівняно із законом, перелік відомостей та документів, доступ до яких гарантується учасникам, що складається, як правило, за певною аналогією з положеннями Закону України «Про акціонерні товариства», з урахуванням особливостей діяльності ТОВ.

Значення положень установчого документу щодо обсягу права учасника на інформацію стає більш зрозумілим у контексті положень п.2.33. Постанови Пленуму Вишого господарського суду України «Про деякі питання практики вирішення спорів, що виникають з корпоративних правовідносин» від 25.02.2016 №4 [5] та п.36 Постанови Пленуму Верховного Суду України від 24.10.2008 №13 «Про практику розгляду судами корпоративних спорів» [6], відповідно до яких господарське товариство, якщо його установчими документами не передбачено інше, зобов'язане надавати на вимогу учасника лише документи звітнього характеру (річні баланси, звіти про фінансово-господарську діяльність товариства, протоколи ревізійної комісії, протоколи зборів органів управління товариства) та інформацію, що міститься в установчих документах товариства, а не будь-яку інформацію щодо господарської діяльності товариства.

Таким чином, можна бачити, що законодавець та судова практика сповідують суто обмежувальний підхід щодо змісту права учасника на інформацію про діяльність господарського товариства, при цьому учасники найбільш поширеної організаційно-правової форми – товариства з обмеженою відповідальністю, виявляються найбільш обмеженими у своїх можливостях щодо отримання відомостей про діяльність товариства.

Утім, значне коло відомостей про корпоративне підприємство має режим відкритої інформації, яка розкривається в обов'язковому порядку, зокрема – через внесення до Єдиного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців, до інформаційних баз НКЦПФР (якщо підприємство є емітентом цінних паперів). Як наслідок ці відомості стають доступними для ознайомлення широкому колу зацікавлених осіб. Доступ третіх осіб до решти відомостей корпоративне підприємство може обмежити, встановивши щодо них режим конфіденційної інформації.

При цьому, якщо, наприклад, таке товариство з обмеженою відповідальністю емітує облігації, воно буде зобов'язане, відповідно до положень ст.ст.39-41 Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» [7], розкривати шляхом розміщення у загально-

доступній інформаційній базі даних НКЦПФР про ринок цінних паперів та опублікування в одному з офіційних друкованих видань Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України або НКЦПФР широкого кола відомостей, серед іншого: відомостей про посадових осіб такого ТОВ та зміну їх складу, господарську та фінансову діяльність ТОВ, його квартальну фінансову звітність, участь ТОВ у створенні інших підприємств, установ та організацій, утворення та припинення філій та представництв ТОВ.

Отже, за таких обставин учасники ТОВ отримують відповідні відомості не від ТОВ, а з відкритих джерел, при цьому посадови особи ТОВ матимуть усі підстави відмовляти у наданні за запитом учасника навіть тієї інформації, яка розкривається про ТОВ як про емітента.

Так само, ч.2 ст.9 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» [8] визначає дуже широке коло відомостей про будь-яку юридичну особу, які вносяться до Єдиного державного реєстру та є доступними для третіх осіб, але щодо надання яких ТОВ може відмовити своєму учаснику.

Такий стан справ виявляється парадоксальним, адже згідно ч.1 ст.5 Закону України «Про інформацію» [9] кожен має право на інформацію, що передбачає можливість вільного одержання, використання, поширення, зберігання та захисту інформації, необхідної для реалізації своїх прав, свобод і законних інтересів, а реалізація законних інтересів будь-якого учасника будь-якого корпоративного підприємства, що випливають з факту майнової участі такої особи у формуванні майна підприємства, передбачає право бути об'язаним з усіма важливими фактами його господарської діяльності.

Природно, що учасники корпоративного підприємства мають законний інтерес щодо отримання більш повної інформації про його діяльність, ніж треті особи.

З іншого боку, істотна диференціація кола відомостей про корпоративне підприємство, до яких учасники мають доступ, видається не виправданою: можна бачити, що перелік відомостей, які можуть отримувати учасники ТОВ є найвужчим лише через те, що встановлений загальними положеннями Закону України «Про господарські товариства», прийнятого ще у вересні 1991 р., який є найстарішим актом корпоративного законодавства України, тобто – такий стан справ вочевидь є анахронізмом.

Отже, на нашу думку, питання щодо кола відомостей до яких мають доступ учасники корпоративного підприємства, має вирішуватися виходячи з наступного:

– учасники корпоративного підприємства мають законний інтерес щодо отримання більш повної інформації про його діяльність, ніж треті особи.;

– диференціація кола відомостей про корпоративне підприємство, до яких учасники мають доступ має сенс лише у контексті протиставлення об'єднань осіб (повні, командитні товариства) іншим видам об'єднань (АТ, ТОВ, ТДВ та виробничі кооперативи);

– у повних та командитних товариствах учасники (у командитних товариствах – повні учасники) повинні мати повний доступ до усіх відомостей про діяльність відповідного корпоративного підприємства;

– учасники ТОВ, ТДВ, акціонери АТ, члени виробничих кооперативів та вкладники командитних товариств повинні мати доступ до однакового кола відомостей про діяльність відповідного корпоративного підприємства, причому виходити слід з кола відомостей, встановленого чинним законодавством для АТ, відмінності у колі відповідних відомостей мають обумовлюватися виключно специфікою АТ як емітента акцій і зникати у випадку, якщо корпоративне підприємство стає емітентом цінних паперів.

Література:

1. Господарський кодекс України [Текст] : Закон України від 16.01.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356.
2. Цивільний кодекс України [Текст] : Закон України від 16.01.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144.
3. Про господарські товариства [Текст] : Закон України від 19.09.1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – №49. – Ст. 682.
4. Про акціонерні товариства [Текст] : Закон України від 17.09.2008 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2008. – №50-51. – Ст. 384.
5. Про деякі питання практики вирішення спорів, що виникають з корпоративних правовідносин: Постанова Пленуму Вищого господарського суду України від 25 лютого 2016 р. № 4 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0004600-16>. – Назва з екрана.
6. Про практику розгляду судами корпоративних спорів: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 24 жовтня 2008 р. № 13 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0013700-08>. – Назва з екрана.
7. Про цінні папери і фондовий ринок [Текст] : Закон України від 23 лютого 2006 р. // Офіційний вісник України. – 2006. – № 13. – Ст. 857.
8. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 р. №755-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/755-15>. – Назва з екрана.
9. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 р. [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650.